

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยกรมมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๐๑๕๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. แบบรายงานผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๓. วิดีทัศน์สรุปผลการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยกรมมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยกรมมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) รวมทั้งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยกรมมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน วงเงินที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีสำหรับการดำเนินโครงการจำนวน ๒๘๗,๗๓๔,๗๔๒ บาท ดำเนินการในพื้นที่ ๗๘,๔๕๔ ไร่ งบประมาณค่าใช้จ่ายดำเนินโครงการฯ ให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงบประมาณ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมการเกษตร) เร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว และให้ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อสังเกตของสำนักงบประมาณไปพิจารณาดำเนินการด้วย

๑.๑.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขออนุมัติปรับแผนการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยกรมมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน เนื่องจากการติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนหัวดำ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พบการระบาดของหนอนหัวดำระบาดในพื้นที่ ๒๕ จังหวัด รวม ๑๐๙,๔๐๙ ไร่ หรือ ๓,๘๓๗,๑๓๔ ต้น ซึ่งมากกว่าที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นข้อมูลการระบาด ณ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่มีพื้นที่ระบาด ๗๘,๔๕๔ ไร่ จึงต้องปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับ และระยะเวลาการดำเนินโครงการ ซึ่งไม่กระทบต่องบประมาณที่กระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ได้รับตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยได้ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดังนี้

๑) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปรับแผนการดำเนินโครงการจากดำเนินการในพื้นที่ ๗๘,๙๕๕ ไร่ จำนวน ๑,๙๗๓,๘๕๐ ต้น เป็น ดำเนินการในพื้นที่ ๑๐๙,๕๐๙ ไร่ จำนวน ๓,๘๗๗,๑๓๕ ต้น

๒) ให้ถัวจ่ายงบประมาณข้ามรายการ ภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับเดิมเพื่อดำเนินโครงการ อนึ่ง หากมีเงินเหลือจ่ายในโครงการขอปรับใช้ในการดำเนินการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดเพิ่มขึ้น

๓) ขยายระยะเวลาดำเนินงานโครงการจากเดือนเมษายน - เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ เป็น เดือนเมษายน ๒๕๖๐ - เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ อนุมัติให้ปรับแผนการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ สำหรับงบประมาณในการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

๑.๒.๒ สำนักงบประมาณมีความเห็นและข้อสังเกตสรุป ดังนี้

- เห็นควรอนุมัติกรอบวงเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการฯ เพื่อเป็นการลดความรุนแรงของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผลผลิตของเกษตรกรชาวสวนมะพร้าวและตัดวงจรการระบาด ภายในกรอบวงเงิน ๒๘๗,๗๓๔,๗๔๒ บาท โดยใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น สำหรับกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์โครงการ การชี้แจงโครงการให้กับเจ้าหน้าที่ การติดตามสถานการณ์ศัตรูมะพร้าว และการติดตามประเมินผล วงเงิน ๑๒,๙๔๒,๕๐๘ บาท เห็นควรให้กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในโอกาสแรกก่อน

- การจัดหาสารเคมีเพื่อใช้ในการกำจัดศัตรูมะพร้าวให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการจัดหาสารเคมี ให้เป็นไปอย่างโปร่งใส รอบคอบ เกิดการแข่งขันด้านราคาตามกลไกตลาด รวมทั้งปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด โดยจัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องครบถ้วน ก่อนเสนอขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

- ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมสนับสนุนปัจจัยการผลิตและปล่อยแตนเบียน กิจกรรมฉีดสารเคมีเข้าต้น และกิจกรรมพ่นสารเคมีทางใบ มีวงเงินสูงเห็นสมควรให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายอีกครั้ง และกำหนดแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้สามารถใช้วิธีป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าวแบบผสมผสานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรรายงานผลการดำเนินโครงการฯ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตามกำหนดระยะเวลาของการดำเนินโครงการต่อไปด้วย

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รายงานผลการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ในเบื้องต้นเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๓.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดประชุมชี้แจงโครงการแก่เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบโครงการและจัดงานรณรงค์การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวเพื่อสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่

/ เป้าหมาย ...

เป้าหมาย ๒๙ จังหวัด ผลิตและขยายพร้อมปล่อยแตนเบียนในพื้นที่ที่พบการระบาดแล้ว ๗๓๒,๗๔๐ ตัว

๑.๓.๒ การจัดหาสารเคมีเพื่อใช้ในโครงการ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดหาสารเคมีฯ ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานประมาณ เพื่อให้การจัดหาสารเคมีฉีดเข้าต้นและพ่นทางใบมะพร้าวเป็นไปอย่างโปร่งใส รอบคอบ เกิดการแข่งขันด้านราคาตามกลไกตลาด รวมทั้งปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด และได้มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดชนิดสารเคมีที่จะใช้ในการฉีดเข้าต้น และสารเคมีที่ใช้ฉีดพ่นทางใบแล้ว ซึ่งอยู่ระหว่างกระบวนการจัดหาสารเคมี

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

๓. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน เพื่อป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้อย่างยั่งยืน และตัดวงจรการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวไม่ให้แพร่ระบาดไปยังพื้นที่แห่งใหม่และพืชชนิดอื่น ดำเนินการในพื้นที่ ๒๙ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี อ่างทอง ราชบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา อุตรดิตถ์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สงขลา สตูล นราธิวาส นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร และจังหวัดปัตตานี พื้นที่ ๑๐๙,๔๐๙ ไร่ (๓,๘๘๗,๑๓๔ ต้น) ระยะเวลาดำเนินโครงการตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๖๐ – เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ โดยใช้มาตรการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วม มาตรการการจัดการศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสาน มาตรการทางกฎหมาย มาตรการการสำรวจเฝ้าระวัง และการติดตามประเมินผลโครงการ

๓.๑ ผลการดำเนินงาน

๓.๑.๑ มาตรการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วม

๑) การประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้เกษตรกร ผู้เกี่ยวข้อง และบุคคลทั่วไปได้รับรู้และเห็นความสำคัญของโครงการ ดำเนินการผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชนสัญจร ผลิตและเผยแพร่ แผ่นพับ คู่มือโครงการ จัดงานวันรณรงค์ ปิดป้ายประชาสัมพันธ์ แสดงนิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ความรู้การจัดการหนอนหัวดำมะพร้าว และอบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๒,๐๐๐ ราย ให้มีความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และมีส่วนร่วมในการจัดการศัตรูมะพร้าวที่สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตและส่งผลกระทบต่อรายได้และเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ

๒) การสร้างความเข้าใจและชี้แจงโครงการแก่เจ้าหน้าที่ จำนวน ๔๕๐ คน เพื่อให้มีความรู้ในการดำเนินโครงการในมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอบรมวิทยากรหลัก จำนวน ๖๐ คน เรื่องการใช้สารเคมีฉีดเข้าต้นและพ่นสารเคมีทางใบมะพร้าว นำความรู้ที่ได้รับไปอบรมทีมผู้รับจ้างฉีดสารเคมีเข้าต้นและพ่นสารเคมีทางใบมะพร้าว ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักวิชาการ ปลอดภัยกับผู้ใช่ ผลผลิตและสิ่งแวดล้อม โดยวิทยากรจากกรมวิชาการเกษตร

๓.๑.๒ มาตรการการจัดการศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสาน ประกอบด้วย

๑) กิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและปล่อยแตนเบียน โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช และศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ผลิตแตนเบียนที่มีคุณภาพ และปล่อยควบคุมหนอนหัวดำต่อเนื่อง ๑๖ ครั้ง จำนวน ๒๖๗,๗๗๙,๘๐๐ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๐๕.๙๙ (เป้าหมายโครงการ ๒๕๒,๖๕๒,๘๐๐ ตัว) ช่วยควบคุมและลดพื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำลงได้

๒) กิจกรรมการจัดหาสารเคมีฉีดเข้าต้นและพ่นทางใบมะพร้าว ดำเนินการจัดซื้อสาร emamectin benzoate 1.92% EC จำนวน ๗๘,๒๕๕ ลิตร สำหรับฉีดเข้าต้นมะพร้าวแกงที่สูงมากกว่า ๑๒ เมตร จำนวน ๒,๖๐๘,๐๓๔ ต้น และสาร flubendiamide 20% WG จำนวน ๖,๓๕๘ กิโลกรัม สำหรับพ่นทางใบในมะพร้าวแกงที่สูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร และมะพร้าวอ่อนทุกความสูง จำนวน ๑,๒๖๙,๑๐๐ ต้น ทั้งนี้ การจัดซื้อสารเคมี ทั้ง ๒ รายการ เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมการจัดหาสารเคมีสำหรับการฉีดและพ่นสารเคมีดำเนินการโดยทีมรับจ้างซึ่งผ่านการอบรมและมีอุปกรณ์สำหรับฉีดสารเคมีเข้าต้นและอุปกรณ์สำหรับพ่นสารเคมีทางใบ จำนวน ๗๕๘ ทีม (๒,๒๗๔ คน) ซึ่งทุกพื้นที่ดำเนินการฉีดพ่นสารเคมีแล้วเสร็จตามระยะเวลา ยกเว้น การพ่นสารเคมีทางใบ ๗ อำเภอในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๒๙,๒๔๐ ต้น เนื่องจากสภาพปัญหาด้านภูมิอากาศ มีฝนตกติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ไม่สามารถดำเนินการพ่นสารเคมีทางใบได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

๓.๑.๓ มาตรการทางกฎหมาย กรมวิชาการเกษตรได้ออกประกาศ เรื่อง กำหนดเขตควบคุมศัตรูพืช ปี ๒๕๖๐ เพื่อให้สามารถดำเนินการควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำให้ครอบคลุมพื้นที่แปลงมะพร้าวที่ไม่พบผู้ดูแล และแปลงที่เจ้าของไม่ยินยอมให้ดำเนินการ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๖๑ ง ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรใช้เป็นเครื่องมือทางกฎหมายในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวในพื้นที่ ๑๘ จังหวัด ซึ่งการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยทุกพื้นที่

๓.๑.๔ มาตรการการสำรวจเฝ้าระวังและการติดตามประเมินผลโครงการ

๑) ติดตามสถานการณ์ศัตรูมะพร้าว โดยอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) สำรวจสถานการณ์หนอนหัวดำมะพร้าวในแปลงติดตามสถานการณ์หนอนหัวดำมะพร้าว จำนวน ๑๕๐ แปลง ใน ๒๘ จังหวัด ดำเนินการ ก่อน ระหว่าง และหลังดำเนินโครงการ พบอัตราการระบาดลดลงร้อยละ ๕๗.๒

๒) กิจกรรมติดตามประเมินผลและตรวจสอบการตกค้างในผลผลิต ประกอบด้วย

๒.๑) การติดตามการดำเนินงานโครงการ คณะทำงานกำกับติดตามการใช้สารเคมีที่กรมส่งเสริมการเกษตรแต่งตั้ง จำนวน ๔๒ คน ปฏิบัติหน้าที่ ควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานฉีดสารเคมีเข้าต้นและพ่นสารเคมีทางใบมะพร้าว ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยเฉพาะประเด็นที่คาดว่าจะมีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ผลการติดตามการดำเนินงานทำให้การปฏิบัติงานของทีมรับจ้างสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโครงการ

๒.๒) การประเมินประสิทธิภาพของสารเคมีในการกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และกรมส่งเสริมการเกษตร สรุปดังนี้

- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ประเมินผลการฉีดสารเคมี emamectin benzoate 1.92% EC เข้าต้นมะพร้าวสามารถกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากฉีดสารเคมีเข้าต้นเป็นระยะเวลา ๑ ๒ และ ๓ เดือน พบว่าระดับความเสียหายที่เกิดจากหนอนหัวดำน้อยลงตามลำดับ ไม่พบหนอนหัวดำมะพร้าวจากการสุ่มนับใบย่อยหลังจากฉีดสารเคมีเข้าต้น ต้นมะพร้าวมีการฟื้นตัวที่ดีขึ้นโดยภาพรวม ระดับความเสียหายลดลง และมีใบใหม่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามในเดือนที่ ๓ หลังจากการฉีดสารเคมีเข้าต้นเริ่มมีการสำรวจพบตัวอ่อนแมลงดำหนามเข้าแทรกแซงการทำลาย

- กรมส่งเสริมการเกษตร ประเมินผลการฉีดสารเคมี emamectin benzoate 1.92% EC และพ่นสาร flubendiamide 20% WG พบว่า ๑) การฉีดสารเคมีเข้าต้นทำให้ประชากรหนอนหัวดำน้อยลงร้อยละ ๔๗.๗ ๒) การใช้สารเคมีพ่นทางใบทำให้ประชากรหนอนหัวดำน้อยลง

ร้อยละ ๙๔.๖ ๓) ต้นมะพร้าวมีการฟื้นตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง คาดว่าต้นมะพร้าวจะฟื้นตัวสู่ภาวะปกติ ภายใน ๙ เดือน หลังการใช้สารเคมี ๔) ส่งผลให้พื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำลดลง ๑๐๓,๓๑๐ ไร่ จากก่อนดำเนินโครงการ ๑๐๙,๔๐๙ ไร่ หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔ และ ๕) ไม่พบสารเคมีตกค้างในเนื้อและน้ำมะพร้าวหลังการใช้สารเคมี ฉีดเข้าต้น ซึ่งวิเคราะห์โดยบริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด จึงมีความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค

๓) การประเมินการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผลการประเมินพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๘๗) ยอมรับเทคโนโลยีการจัดการหนอนหัวดำวิธีผสมผสาน และมีความพึงพอใจระดับมากต่อภาพรวมของโครงการ โดยเห็นว่าภาครัฐให้ความสำคัญกับเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว และสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว ทำให้ลดค่าใช้จ่าย หรือลดต้นทุนของเกษตรกร ลดความเสียหายของต้นมะพร้าวรวมทั้งได้รับความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) หลากหลายวิธี

๔) การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจการเกษตร โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า การเพิ่มขึ้นของราคามะพร้าวแ่งที่ถูกผลกระทบจากศัตรูมะพร้าวระบาดในช่วงก่อนดำเนินโครงการ ได้ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ๓ อันดับแรก ได้แก่ การผลิตมะพร้าวนมสด หรือที่มึ้นเนื้อมะพร้าว เป็นส่วนประกอบ การผลิตพรมจากใยมะพร้าว การผลิตน้ำมันมะพร้าว ทำให้มีการนำเข้ามาอย่างต่อเนื่อง

๕) การจัดการภาชนะบรรจุสารเคมี ได้ดำเนินการจัดการภาชนะบรรจุสารเคมีที่ใช้แล้วในโครงการทุกจังหวัด จำนวน ๑๐๓,๖๘๖ ขวด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบด้านมลภาวะต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อม โดยจ้างบริษัทอัคคีปราการ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ได้รับสิทธิเข้าบริหารและประกอบการจัดการวัสดุเหลือใช้อุตสาหกรรม จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งให้บริการกำจัดกากอุตสาหกรรมโดยการเผาทำลาย แห่งเดียวในประเทศ และเป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานราชการกำหนด

๖) การสรุปผลการดำเนินโครงการ เป็นการนำเสนอผลการดำเนินโครงการ ๒๙ จังหวัด และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ ผู้เข้าสัมมนาจำนวน ๑๐๐ คน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างผู้บริหาร นักวิชาการผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และภาคเอกชน เพื่อนำไปพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งได้กำหนดแนวทางเชิงรุกเพื่อจัดการศัตรูมะพร้าวหลังจากสิ้นสุดโครงการ ทั้งนี้ สรุปผลการดำเนินโครงการจะแจกจ่ายให้ผู้เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ต่อไป

๓.๒ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

๓.๒.๑ งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ รวมทั้งสิ้น ๒๘๗,๗๓๔,๗๔๒ บาท โดยจำแนกเป็น เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๒๗๕,๙๗๘,๔๕๖ บาท และงบประมาณกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑๑,๗๕๖,๒๘๖ บาท

๓.๒.๒ ผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗๙,๔๒๕,๙๒๑.๘๕ บาท คิดเป็น ร้อยละ ๙๗.๑๑ ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ จำแนกเป็นงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ๒๗๒,๑๓๕,๙๒๑.๘๕ บาท และงบประมาณกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๗,๒๙๐,๐๐๐ บาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑)

๓.๓ ผลสำเร็จของโครงการ

๓.๓.๑ การดำเนินโครงการส่งผลให้พื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำลดลง จาก ๑๐๙,๔๐๙ ไร่ เหลือ ๖,๐๙๙ ไร่ (ลดลง ๑๐๓,๓๑๐ ไร่) (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑) หรือลดลง คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔ และไม่พบสารเคมีตกค้างในเนื้อและน้ำมะพร้าวหลังการใช้สารเคมีฉีดเข้าต้น ซึ่งวิเคราะห์

โดยบริษัทห้องปฏิบัติการกลาง (ประเทศไทย) จำกัด จึงมีความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ทั้งภายในและต่างประเทศ

๓.๓.๒ การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่าการดำเนินโครงการช่วยลดโอกาสความเสียหายทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่า ๕๔๔.๓๘ ล้านบาท (จากที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบทั้งสิ้น ๘๐๓.๒๒ ล้านบาท ข้อเท็จจริงได้รับผลกระทบเพียง ๒๐๓.๘๔ ล้านบาท)

๓.๓.๓ เกิดการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมฝนหลวงและการบินเกษตร กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานปรมาณูตลอดจนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ที่เป็นกลไกที่สำคัญในการดำเนินงานพื้นที่

๓.๔ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรและชุมชน

๓.๔.๑ เกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวให้ความสำคัญและตื่นตัวในการจัดการศัตรูมะพร้าวมากขึ้น เนื่องจากการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของตนเอง และการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสานทำให้ผลผลิตมะพร้าวมีปริมาณและคุณภาพที่ดีขึ้น ส่งผลให้รายได้ในครัวเรือนของเกษตรกรเพิ่มขึ้นด้วย

๓.๔.๒ เกษตรกรมีรายได้จากการรับจ้างดำเนินการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และเกิดการจ้างงานภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น เป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชนถึง ๑๒๘ ล้านบาท รวมถึงเกิดการขยายผล การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวด้วยวิธีผสมผสานและเกิดการถ่ายทอดความรู้การป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวอย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรผู้รับจ้างใช้สารเคมีที่ผ่านการอบรมถึงเกษตรกรเจ้าของสวนมะพร้าว

๓.๔.๓ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนซึ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ มีความเข้มแข็งมากขึ้นในการจัดการศัตรูมะพร้าว การผลิตขยายแตนเบียน การเฝ้าระวังการระบาด และถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓)

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการดำเนินโครงการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว (หนอนหัวดำ) ด้วยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษุภา บุญราช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๒๑๓๔

โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๒๑๓๔

E-mail: agriqua@doea.go.th